

KARIKERADUR

House of Cards hevur ein farra av politikki, ið Høgni Hoydal kennir aftur frá síni politisku yrkisleið, men fyri tað mesta er talan um keipumynd av øllum tí versta, sum politikkur hevur at bjóða

MORTAN ØSTERØ

Høgni Hoydal, sum hevur verið politikari seinastu nógvu árin – bæði á Løgtingi og Fólkingi – hevur sæð nakrar partar av amerikonsku útgávuni av politiska spenningsdramanum, House of Cards, men fylgdi væl við upprunaligu bretsku røðini í 90unum.

– Eins og hon ger nú, fangaði røðin »House of Cards« í síni tíð meg veruliga við hvøssu, satirisku viðgerðini av politiska spælinum, umframt at knýta spenning, intrigur, drama og sex uppí. Røðin hevur fatur í nøkrum sannleikum um manipulatión, og hvussu avtalur verða gjørdar handan leiktjöldini, men harfrá og so til hvussu stýrandi hetta elementid er í House of Cards, er rættiliga langt.

Talan er heldur um eina karikeraða mynd av øllum tí versta, sum politikkur hevur at bjóða, sigur formaðurin fyri Tjóðveldi.

Dentur á samskipti

Sjálvur las Høgni Hoydal samskipti um somu tíð, sum hann hugdi at bretsku røðini, og hann helt tað vera stak áhugavert at síggja, hvussu stóran leiklut júst samskipti spældi í politikkinum í røðini.

– Spunasmíð var ikki nakað kent fyribrigdi hvørki í donskum ella føroyskum politikki tá. So tað var ógvuliga áhugavert at síggja, hvussu politikkur og tíðindaflutningur vórðu flættað saman í bretska politikki í hesi røðini.

– Í House of Cards nýta politikkarar serkøn fólk at miðla út tíðindi á ávísar hættir, soleiðis at politisku málini verða lýst til teirra fyrimun. Umframt miðlastýring, eru eisini politiskar avtalur handan leiktjöldini, peningastýrandi mutur og persónligur dramatikkur eisini eyðkenni í røðini. Við øðrum orðum verður politikkur gjørdur til eitt einfalt valdsspæl, har høvuðspersónurin hevur eina einstaka tráan, nevniliga at fáa meira vald, sigur Høgni.

Politikkur og tíðindaflutningur renna saman

Í House of Cards fær unga, bláoygda tíðindakvinnan, Zoe Barnes møguleikan at fáa tíðindi beinleiðis frá Frank Underwood, við treytini, at tíðindini verða prentað, sum

Í Føroyum hava vit eisini sæð dømi um, at ávísir portalar fáa tíðindini, áðrenn hini, og at teir eru beinleiðis talurør fyri politikkarar»

hann vil hava tey. Sex verður eisini partur av teirra »tíðindafundum« og samanrenningin millum politikk og tíðindaflutning verður sostatt total og persónsgjörd.

Høgni Hoydal kennir í ávísan mun samanrenningina millum politikk og fjølmiðlar aftur. Greiðasta veruliga dømi stavar afturi frá tíðini sum fólkatingslimur, tá ið Danmark stuðlaði Irak krígnum.

– Serliga undir stjórnini hjá Fogh, tá ið Danmark stuðlaði Irak krígnum, var ógvuliga lítið samsvar millum veruleikan og tað, sum kom fram í fjølmiðlunum. Tað var rættiliga týðiligt, at ávísir upplýsingar tá vórðu latnir útvaldum tíðindafólki. Í Føroyum hava vit eisini sæð dømi um, at ávísir portalar fáa tíðindini áðrenn hini, og at teir eru beinleiðis talurør fyri politikkarar – tó ikki eins væl útført sum í Danmark, sigur Høgni Hoydal.

Hann heldur, at spunasmíð av hesum slag av álvara hevur fingið fastatøkur í politikki, og at tað í summum førum beinleiðis villeiðir borgaran, fyri at politikkarin kann taka seg út á bestan hátt.

– Á tann hátt kundi tað væl mint um eina linari útgávu av House of Cards, sigur Høgni Hoydal.

Handan leiktjöldini

Í vælumtókta sendingini hevur ríkimaðurin, Raymond Tusk, beinleiðis samband við amerikanska forsetan, og hann hevur ávirkan á hvørji fólk verða sett í tyngstu sessirnar. Peningaligt vald verður kanska serliga sjónligt í kostnaðarmikla amerikanska valstriðnum, meðan føroysku valevnini ikki hava við eins ørandi upphæddir at gera.

– Peningaligt vald er størsta hótanin móti demokratunum. Eg fari ikki alment at leggja nakran ávísan undir mutur, men tað er heilt vist, at kapitalsterkir aktørar kunnu fáa politikkarar at røkja síni áhugamál í førda politikkinum, og tað er ikki óhugsandi, at hetta eisini kemur fyri í Føroyum, sigur Høgni Hoydal.

Men tað er ikki bert peningurin, ið stýrir handan leiktjöldini – eisini vinaløg og innanhýsis avtalur, sum verða framdar í tí dulda hava ávirkan. Serlig áhugamál verða aloftast ikki viðgjörd alment, hóast málini eru viðkomandi fyri fólk, sum í grundini eru veruligu arbeiðsgevararnir hjá politikkarunum í House of Cards.

Júst hetta er nakað, sum Høgni Hoydal heldur verða satt í veruligum politikki.

– Helst mest týðandi nýskipanin í føroyskum politikki – fiskivinnunýskipanin – fer at fáa stóra ávirkan á allan tann føroyska búskapin og harvið alt tað føroyska fólk. Hóast tað eru fólkavaldur politikkarar, sum skulu fremja nýskipanina, hava samráðingar verið handan læstar dyr. Samráðingarnar verða púra ókritiskt umrøddar sum 'politisk telsing' – alto ein staðfesting av, at man góðtekur, at politikkur er eitt spæl av onkrum slag, hóast talan er um veruligar avgerðir við veruligum avleiðingum. Tað minnir ikki sørt um House of Cards – ein formliga fólkaræðislig avgerð verður gjörd og tikin á fullkomiliga ódemokratiskum grundarlagi handan læstar dyr, sigur Høgni Hoydal at enda.

Sitat úr House of Cards:

»Eg elski hasa kvinnuna. Eg elski hana meiri, enn hávar elska blóð«

»Eg havi altíð havt andstygd fyri tørvinum á svøvn. Eins og deyðin leggur hann sjálv maktfullastu menninar flatar á ryggin«

»Kongressin er eitt talv, og tú mást ongantið lata tini mótstøðufólk siggja títt talvfólk«

»Eini kettu dāmar best at spæla við mūsina, áðrenn hon ger av við hana. Tað er ein metaforur«

»Ein leyva spyr ikki um loyvi, áðrenn hon etur eina zebra. Leyvur duga ikki at tosa og zebrur vilja ikki lurta«

»Tað einasta, sum er meiri nøktandi enn at sannføra onkran um at gera, sum eg vil, er ikki at megna at sannføra tey við vilja. Tað er sum eitt skeltið, har tað stendur 'eingin atgongd'. Tað bara bønar teg um at koma inn«

»Fólk virða vald. Ikki erligheit«

»Fyri okkum, sum klatra upp á toppin av fjøðiketuni, kann tað ikki vera nøkur náði. Tað er einans ein regla: jagstra ella verð jagstraður«

»Man góðtekur, at politikkur er eitt spæl av onkrum slagi, hóast talan er um veruligar avgerðir við veruligum avleiðingum«

Høgni Hoydal